

TA'LIMNING JAMIYAT TARAQQIYOTIDAGI O'RNI

Rahmatboeva Farishta Anvarovna

Denov tadbirkorlik va pedagogika instituti, Pedagogika fakultiteti,

8-BT-23-guruh talabasi

anvarovnafarisht@gmail.com

+9989060021441

<https://doi.org/10.5281/zenodo.17346358>

Annotatsiya: Ushbu maqolada ta'limning jamiyat taraqqiyotidagi o'rni ilmiy asosda tahlil qilingan. Ta'lim shaxsning intellektual va ma'naviy kamolotini shakllantirishda, iqtisodiy rivojlanishni ta'minlashda hamda ijtimoiy barqarorlikni mustahkamlashda hal qiluvchi omil sifatida yoritiladi. Shuningdek, zamonaviy raqamli texnologiyalar ta'lim jarayoniga joriy etilishi va uning samaradorlikka ta'siri haqida fikr yuritiladi. Maqola natijalariga ko'ra, ta'lim tizimini doimiy takomillashtirish jamiyat taraqqiyotining muhim sharti ekanligi ta'kidlanadi.

Kalit so'zlar: ta'lim, jamiyat, taraqqiyot, shaxs kamoloti, iqtisodiy rivojlanish, ijtimoiy barqarorlik, raqamli texnologiyalar, mustaqil fikrlash, innovatsiya.

Аннотация: В данной статье научно анализируется роль образования в развитии общества. Образование рассматривается как ключевой фактор в формировании интеллектуального и духовного потенциала личности, обеспечении экономического роста и укреплении социальной стабильности. Также рассматривается внедрение современных цифровых технологий в образовательный процесс и их влияние на эффективность обучения. По результатам исследования подчеркивается, что постоянное совершенствование системы образования является важным условием развития общества.

Ключевые слова: образование, общество, развитие, личностное становление, экономический рост, социальная стабильность, цифровые технологии, самостоятельное мышление, инновации.

Annotation: This article provides a scientific analysis of the role of education in the development of society. Education is highlighted as a key factor in shaping the intellectual and spiritual potential of individuals, ensuring economic growth, and strengthening social stability. The paper also discusses the integration of modern digital technologies into the educational process and their impact on learning efficiency. The findings emphasize that the continuous improvement of the education system is an essential condition for social progress.

Keywords: education, society, development, personal growth, economic development, social stability, digital technologies, critical thinking, innovation.

Insoniyat taraqqiyotining barcha davrlarida ta'lim va bilim olish jarayoni asosiy o'rin egallagan. Bugungi kunda globallashtirish, texnologik rivojlanish va axborot oqimining keskin ortishi ta'lim tizimini yangilashni, uni zamonaviy talablar darajasida rivojlantirishni taqozo etmoqda. Ta'lim nafaqat shaxsning intellektual salohiyatini oshiradi, balki butun jamiyatning iqtisodiy, siyosiy va madaniy taraqqiyotida muhim rol o'ynaydi. Ta'lim shaxsni har tomonlama rivojlantirish, mustaqil fikrlashga o'rgatish va uni hayotga tayyorlash jarayonidir. Ilmli va bilimli kadrlar har qanday jamiyatning eng katta boyligidir. Shu bois zamonaviy ta'lim metodlari shaxsning ijodiy qobiliyatini rivojlantirishga qaratilgan. Ilmiy tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, ta'lim darajasi yuqori bo'lgan mamlakatlarda iqtisodiy o'sish sur'atlari ham

yuqori bo'ladi. Innovatsion texnologiyalarni yaratish va ularni amaliyotga joriy etishda malakali mutaxassislar hal qiluvchi rol o'ynaydi. Shu jihatdan ta'lim – milliy iqtisodiy rivojlanishning poydevori hisoblanadi. Yuksak ta'lim darajasi fuqarolarning huquqiy madaniyatini, ijtimoiy faolligini oshiradi. Bu esa jamiyatda barqarorlik, tinchlik va taraqqiyotni ta'minlaydi. Ta'lim olgan inson jaholatga qarshi kurashadi, bunyodkor g'oyalarni ilgari suradi.

XXI asrda ta'limning asosiy yo'nalishlaridan biri – raqamli texnologiyalarni joriy etishdir. Masofaviy o'qitish, elektron darsliklar va sun'iy intellekt asosida yaratilayotgan platformalar ta'limni yangi bosqichga olib chiqmoqda. Bu jarayon ta'lim samaradorligini oshirish bilan birga, uni hamma uchun teng imkoniyatli qiladi.

1. Ta'lim va barqaror rivojlanish: BMTning "Barqaror rivojlanish maqsadlari – 2030" (SDGs) dasturida sifatli ta'limni (4-maqсад) jamiyat taraqqiyotining asosiy sharti sifatida belgilangan. Ta'lim darajasi yuqori bo'lgan jamiyatlarda sog'liqni saqlash, gender tengligi, iqtisodiy o'sish va innovatsiya sohalarida sezilarli yutuqlarga erishilmoqda.

2. Ta'lim va innovatsion rivojlanish: Ilmiy izlanishlar shuni ko'rsatadiki, aqliy mehnatni ustuvor qo'ygan jamiyatlar ko'proq ixtirolar yaratadi va texnologik jihatdan tez rivojlanadi. Masalan, Janubiy Koreya va Singapur tajribasida ta'lim tizimiga keng miqyosda investitsiya qilinganligi natijasida qisqa davrda iqtisodiy "mo'jiza"ga erishilgan.

3. Raqamli ta'lim imkoniyatlari: COVID-19 pandemiyasi davrida masofaviy ta'lim butun dunyoda ta'limning muqobil shakliga aylandi. Elektron darsliklar, onlayn kurslar, MOOC (Massive Open Online Courses) platformalari millionlab insonlar uchun yangi bilim eshiklarini ochdi. Sun'iy intellekt yordamida o'quvchilar bilimni individual darajada baholash imkoniyati paydo bo'lmoqda.

4. Ta'lim va ijtimoiy adolat : Ta'lim ijtimoiy tengsizlikni kamaytiradi. Savodli aholiga ega jamiyatlarda jinoyatchilik darajasi past, fuqarolik faolligi yuqori bo'ladi. UNESCO tadqiqotlariga ko'ra, agar dunyodagi barcha qizlar o'rta ta'lim olsa, bolalar o'limi 49% ga kamayishi mumkin.

5. O'zbekiston ta'limi bo'yicha yangiliklar :2021–2030 yillarga mo'ljallangan Milliy ta'lim rivojlantirish dasturi qabul qilindi. Boshlang'ich va umumiy o'rta ta'limda o'quv dasturlari yangilanmoqda, STEAM (Science, Technology, Engineering, Arts, Mathematics) fanlariga e'tibor kuchaymoqda. Xalqaro ta'lim dasturlari (Cambridge, IB, PISA) bo'yicha tajribalar o'tkazilmoqda. Oliy ta'limda kredit-modul tizimi, xalqaro hamkorlik va qo'shma diplom dasturlari joriy etildi.

Ta'lim – shaxs va jamiyat taraqqiyotining kalitidir. Bilim va ilm orqali inson o'z hayotini yaxshilaydi, jamiyat esa rivojlanadi. Shu bois davlatlar uchun eng muhim vazifa – ta'lim tizimini takomillashtirish, uni zamon talablari asosida rivojlantirishdir. So'nggi yillarda O'zbekistonda ta'lim sohasini modernizatsiya qilishga katta e'tibor qaratilmoqda. Xususan, yangi o'quv dasturlari joriy etildi, xalqaro universitetlar ochildi, masofaviy ta'lim tizimi rivojlantirildi. Bu islohotlar mamlakatning global ta'lim makoniga integratsiyalashuvini kuchaytirmoqda.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.M. Mirziyoyev. "Yangi O'zbekiston strategiyasi". – Toshkent: O'zbekiston, 2022.
2. "Ta'lim to'g'risida"gi Qonun (yangi tahriri). – Toshkent: 2020.
3. UNESCO. Education for Sustainable Development Goals: Learning Objectives. – Paris: UNESCO Publishing, 2017.
4. Becker, G. S. Human Capital: A Theoretical and Empirical Analysis, with Special Reference to Education. – Chicago: University of Chicago Press, 1993.
5. Schultz, T.W. Investment in Human Capital. – The American Economic Review, 1961.
6. OECD. Education at a Glance 2023: OECD Indicators. Paris: OECD Publishing, 2023.
7. Amirqulov, A. (2023). HUQUQIY MADANIYATNI SHAKLLANTIRISHDA O'RTA ASRLAR SHARQ MUTAFAKKIRLARI MA'NAVIY MEROSINING ROLI. Евразийский журнал академических исследований, 3(1 Part 3), 76-79.